

1. AMAÇ ve KAPSAM

Bu kılavuzun amacı Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbislere iyi tarım uygulaması sertifikası için başvuru aşamasından sertifikasyona kadar tüm aşamalar hakkında bilgi sunmaktır.

2. SORUMLULAR

Şirket Müdürü
Bağlı olan tüm çalışanlar

3. DETAY

İlgilenen taraflar belgelendirme sistemini tarif eden dokümanlara, TCERT'in hak ve yükümlülüklerini ile belge sahiplerinin yükümlülüklerini anlatan dokümanlara, şikayet, uyuşmazlık ve itirazlarda izlenecek prosedürlerin tanımlamalarına ve kayıt dokümanlarına www.tcert.com.tr web adresinden ulaşabilirler. Web sayfamızdaki dokümanlardan Şikayet Kayıt Formu, İtiraz Kayıt Formu, Sertifikasyon Müracaat Formu ve Tarafsızlık, Bağımsızlık ve Gizlilik Bildirgesi şifresizdir diğer dokümanlar (İtiraz Prosedürü, Uyuşmazlık, Şikayet Prosedürü, Kontrol ve Sertifikasyon Genel Şartlar Talimatı, Sertifika ve Logo Kullanma Talimatı, Sertifikasyon İş Akışı) için şifreleme sistemi kullanılmaktadır. Şifre, ilgili taraflara aşağıda belirtilmiş olan iletişim bilgileri doğrultusunda TCERT ile iletişim kurduklarında verilmektedir.

Ayrıca yukarıda tanımlı dokümanlar ve talep edildiğinde başvuru hakkında ek bilgiler aşağıda belirtilmiş olan iletişim bilgileri doğrultusunda TCERT ile iletişim kuran müşterilerimize istekleri doğrultusunda sözlü olarak belirtilir veya e-mail veya faks yolu ile iletilir.

İletişim Bilgileri

Telefon : 0324 238 42 03 -05
Faks : 0324 238 42 04
GSM : 0533 464 53 10 – 0532 154 93 45
e-mail : turkey@tcert.com.tr

3.1. İYİ TARIM UYGULAMALARI MÜRCAATLARININ ALINMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1.1. İLK SERTİFİKASYON BAŞVURULARI

- 3.1.1.1. İyi tarım uygulaması sertifikası almak isteyen Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisler telefon, faks, e-mail veya birebir görüşmeler sonucunda sertifikasyon talebinde bulunurlar.
- 3.1.1.2. İyi tarım uygulaması sertifikasyon talebinde bulunan Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbislerden "Sertifikasyon Müracaat Formu" e-mail veya faks yolu ile iletilir ve formu eksiksiz olarak doldurmaları istenir. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisler "Sertifikasyon Müracaat Formu"na TCERT'e ait web sitesi "TCERT dokümanları" bölümünden veya telefon, faks ve e-mail yolu ile TCERT'e talepte bulunarak ulaşabilirler.
- 3.1.1.3. Formun ekinde aşağıdaki belgelerden bir birer örnek göndermesini istenir.

Bitkisel Üretim Kapsamındaki müracaatlar için;

- ☞ Sertifika başvurusu yapılan ürünlerin üretim sezonuna ait ÇKS belgeleri
- ☞ Örtü altı üretilen ürünler için ÖKS belgeleri
- ☞ Üreticiye ait nüfus cüzdanı sureti
- ☞ Sertifika başvurusu yapılan ürünlere ait arazi tapuları (Tapular ile ÇKS kayıtlarında belirtilen ada, pafta parsel numaraları uyuşmalıdır)
- ☞ Ürünlere ait arazi tapuları ürünü üreten üreticiye ait değilse her bir tapu için arazi sahibi ile üretici(basvuruyu yapan kişi) arasında imzalanmış RESMİ kira sözleşmeleri(Noter tasdikli veya muhtar muvaffakiyetnamesi)
- ☞ Kuruluş Resmi evrakları (Sicil Gazetesi, Vergi Levhası, Ticaret Sicil Kaydı) (gerekliyse)
- ☞ Çalışma İzin ve Gıda Sicili Belgesi, Üretim İzin Belgesi (gerekliyse)

Hayvansal Üretim Kapsamındaki müracaatlar için;

- ☞ TÜRKVET Kaydı
- ☞ Koyun, Keçi Kayıt Sistemi (KKKS) Belgesi
- ☞ Sığır cinsi hayvanlar için hayvan pasaportu
- ☞ E-İslah Kaydı
- ☞ Üreticiye ait nüfus cüzdanı sureti
- ☞ İşletme Tescil Belgesi
- ☞ Kuruluş Resmi evrakları (Sicil Gazetesi, Vergi Levhası, Ticaret Sicil Kaydı) (Varsa)
- ☞ Çalışma İzni ve Gıda Sicili Belgesi, Üretim İzin Belgesi (Gerekliyse)

Su Ürünleri Yetiştiriciliği için;

- ☞ Su Ürünleri Kayıt Sistemi (SKS) Belgesi
- ☞ Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi
- ☞ Üreticiye ait nüfus cüzdanı sureti
- ☞ Kuruluş Resmi evrakları (Sicil Gazetesi, Vergi Levhası, Ticaret Sicil Kaydı) (Varsa)
- ☞ Çalışma İzni ve Gıda Sicili Belgesi, Üretim İzin Belgesi (Gerekliyse)

- 3.1.1.4. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis, farklı tüzel kişiliğe sahip tesisleri ve üretim alanları için sertifika istiyor ise her bir tesis ve alan için ayrı ayrı müracaat formu doldurmalıdır.
- 3.1.1.5. Şirket Müdürü, talebi gözden geçirir ve varsa eksik hususların tamamlanmasını sağlar. Sertifikasyon kapsamını kesinleştirir. Formda belirtilen kapsam hakkında aksi bir düşüncesi varsa bunu Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis ile görüşerek mutabık kalır. TCERT' in bu hizmeti verip veremeyeceğini değerlendirir. Eğer TCERT' in bu hizmeti verecek kapasitesi olmadığını belirlerse Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis durumu bildirir ve dosyasını kapatır.
- 3.1.1.6. Aşağıdaki durumlarda da başvurular kabul edilmeyebilir:
- ☞ Herhangi bir yeterlilik, imkân eksikliği olması ve/veya Talebin TCERT'in yetkilendirildiği kapsamın dışında olması
  - ☞ Coğrafi konum açısından ulaşımımızın zor olacağı ve can güvenliğinin tehlikeye düştüğü durumlarda
  - ☞ Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisin kimliğinin iyi bilinmemesi, kamuoyunda ismi zedelenmiş olması ve/veya kanun dışı işler yaptığı bilinmesi halinde
  - ☞ Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisin tekrar eden uygunsuzluklarının ve/veya müşteri şikâyetlerinin olması ve/veya sürekli yada tekrar eden MRL limit aşımı problemleri yaşadığı gibi durumların bilinmesi hallerinde.
  - ☞ Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin Sertifikasyon şartlarını yerine getirmesi konusunda (idari, yasal, uygulama, finansal, ödeme v.b.) daha önce TCERT' in olumsuz deneyime sahip olması
  - ☞ Kontrol/Kontrolör Programının yoğun olması ve/veya yeterli Kontrolör bulunmaması
  - ☞ TCERT, Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin yasa dışı faaliyetler içerisinde bulunması, belgelendirme/ürün şartları ile ilgili tekrarlanan uygunsuzluklara sahip bir geçmişi olması veya Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis ile benzer durumlar gibi esasa yönelik veya kanıtlanmış sebepler
  - ☞ Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin başka bir KSK ile aynı kapsamda devam eden ya da geçerli bir sözleşmesi olması
  - ☞ Sertifikasyon talebinde bulunan Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin başka bir KSK ve/veya TCERT tarafından daha önce iptal yaptırımına maruz kalmış olması
  - ☞ Üreticinin sertifikasyon talebi yapılan aynı ürünü başka alanlarda / şehirde de üretmesine rağmen tüm alanların sertifikalandırılması gerekliliği Üretici tarafından kabul edilmez ise
- 3.1.1.7. Gerekli incelemeler yapıp teklif verilmesi uygun bulunan Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis "TCERT Kontrol ve Sertifikasyon Ücretlendirme Talimatı" doğrultusunda fiyatlandırma yapılarak teklif verilir.

- 3.1.1.8. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis, farklı tüzel kişiliğe sahip tesisleri ve üretim alanları için ayrı ayrı müracaat formu doldurmuş ise ücretlendirme bu esasa göre ayrı ayrı yapılır.
- 3.1.1.9. "Sertifika Teklif Formu"nu kullanarak hazırlanan ve onaylanan teklif, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise gönderilir, "Teklif Takip Formu"na işlenir ve gerekli görüşmeleri yapılır.
- 3.1.1.10. Teklif, teklifte belirtilmiş olan süreler içerisinde geçerlidir. Bu süre içerisinde onaylanmamış teklifler geçerliliğini kaybeder. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbinin müracaatı/işlemi iptal edilir, aynı Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisten daha sonra yeniden müracaat olursa yeni müracaat olarak işlem görür.

3.1.2. YENİDEN SERTİFİKASYON BAŞVURULARI

- 3.1.2.1. Yeniden sertifikasyon başvurularında Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisler sertifikasının geçerlilik süresi dolmadan önce TCERT tarafından sertifikasının süresinin dolması konusunda bilgilendirme yapılır.
- 3.1.2.2. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbinin bir önceki yıl doldurmuş olduğu Sertifikasyon Müracaat formundaki bilgiler güncelliğini koruyor ise tekrar Sertifikasyon Müracaat formu doldurulması istenmez ancak bilgilerin güncel olduğu Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis ile görüşülerek teyit edilir.
- 3.1.2.3. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbinin sertifikasyona tabi ürün ve ilgili kapsamında herhangi bir değişiklik (ürün, çeşit, arazi vb üretimi etkileyen değişiklikler) talebi/ihtiyacı olursa bu değişikliği son şekliyle içeren yeni Sertifikasyon Müracaat formunun doldurulması istenir. Yeniden sertifikasyonda Dokümantasyon Sorumlusu Bitkisel Üretim için yalnızca Sertifika başvurusu yapılan ürünlerin üretim sezonuna ait ÇKS belgelerini, Hayvansal Üretim için küçükbaş hayvan ise Koyun, Keçi Kayıt Sistemi (KKKS) Belgesi, Sığır cinsi hayvanlar için hayvan pasaportu, TÜRKVET Kaydını ve E-İslah Kaydını, Su Ürünleri Yetiştiriciliği için Su Ürünleri Kayıt Sistemi (SKS) Belgesini ister ancak Üretici Örgütü veya Müteşebbinin ilk sertifikasyonunda istenilen ve dosyalanan evraklarında herhangi bir değişiklik söz konusu ise değişen evrakların güncel versiyonları temin edilerek Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis dosyası ve bilgileri güncellenir.

3.2. SÖZLEŞMENİN YAPILMASI

- 3.2.1. TCERT, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisler ile sözleşme yapmak suretiyle kontrol ve sertifikasyon faaliyetinde bulunur. Bu sözleşmede tarafların sorumlulukları, hakları ve anlaşmazlıklarını düzenleyen hususlar yer alır.
- 3.2.2. Teklifin Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından kabul edilmesinden sonra "Kontrol ve Sertifikasyon Sözleşmesi" hazırlanarak Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise iletilir ve "Sözleşme Takip Formu"na kayıt edilir.
- 3.2.3. Sözleşmenin imzalanmasından sonra İlk Sertifikasyon kapsamındaki Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbinin TCERT'e kayıt işlemleri gerçekleştirilir. Kayıt işlemi için her Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise kayıt numarası verilir.
- 3.2.4. Kayıt numarası o Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbinin sertifikasyon için TCERT`e ile kaydedilen numardır.
- 3.2.5. Yeniden Sertifikasyon kapsamındaki Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisler için İlk kayıt sırasında verilmiş olan numara esastır ve sertifikasyon iptal edilmediği sürece geçerliliğini korur. Ancak TCERT bünyesinde dokümantasyonlarda ve uygulamalarda izlenebilirliği etkinleştirmek üzere, bu numaranın yanı sıra, devam eden yıllarda o Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise ait sertifikasyon yılındaki işlemi tanımlayacak işlem(izlenebilirlik)numarası kullanılır.
- 3.2.6. Kayıt işlemi bir üretici örgütü için yapılıyor ise aynı şekilde kayıt numarası verilir, bunun yanı sıra örgüt içerisindeki her bir üretici için, o üreticiyi tanımlamak üzere, bu kayıt numarasının sonuna 01 den başlamak üzere numara eklenir. Böylece her bir üretici örgüt bünyesinde kayıt edilmiş olur.
- 3.2.7. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbinin kayıt bilgilerinin eksiksiz olarak Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis Kayıt Formu`na işlenmesi ile Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis TCERT veritabanına kayıt edilmiş olur.

3.3. KONTROLÖR VE SERTİFİKERİN ATANMASI

- 3.3.1. Kontrol ve sertifikasyon sözleşmenin yapılması ve Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbinin TCERT veri tabanına kayıt edilmesinin ardından kontrol ve sertifikasyon sürecinde görev alacak kontrolör ve sertifikakerin atanması yapılır.
- 3.3.2. Atama için `Kontrolör/Sertifiker Atama yazısı ve gizlilik, tarafsızlık beyan'ı hazırlanır, Şirket Müdürü tarafından imza edilir ve atanması yapılacak Kontrolör ve Sertifiker tarafından imzalanması ile atama gerçekleştirilmiş olur.

3.4. KONTROL PLANININ HAZIRLANMASI VE İLETİMİ

- 3.4.1. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisler ile sözleşme yapılmasına müteakip, İyi Tarım Uygulamaları Hakkında yönetmeliğin 6. Maddesine uygun şekilde Sertifikasyon Müracaat formunda belirtilen arazi bilgileri dikkate alınarak kontrol planı hazırlanır.
- 3.4.2. Hazırlanan kontrol planı, Üretici, Üretici örgütü ve müteşebbise iletilir.
- 3.4.3. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis, kontrol planında belirtilen en geç onaylama tarihine kadar planı onaylayıp TCERT'e göndermesi gereklidir. Kontrol planının Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından herhangi bir sebepten ötürü onaylaması ertelenir ve bu gecikmeden dolayı sertifikalandırılacak başvuruya esas ürünün olması gereken kontrol zamanlarında önemli bir gecikme durumu doğar ise Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis kontrol planlaması iptal edilir, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis yazılı olarak bilgilendirilir.
- 3.4.4. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından onaylanan kontrol planı esas alınarak kontrol işlemi gerçekleştirilir.

3.6. KONTROL NOKTALARI

Kontrol noktaları, sertifikasyon için gerekli uyum seviyesine göre derecelendirilir. Sertifikasyonun yapılabilmesi için birinci derece kontrol noktalarının yüzde yüzüne, ikinci derece kontrol noktalarının ise en az yüzde doksan beşine uyulması gerekir.

3.7. KONTROL SÜRELERİ

TCERT, aşağıdaki sürelerde kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir:

- a. Bireysel sertifikasyonda en az bir gün, ancak aynı köy/mahalle sınırları içinde olması halinde bir günde iki üretici, üreticinin farklı illerde de üretim/yetiştiricilik alanlarının bulunması halinde her il için ilave bir gün,
- b. Grup sertifikasyonunda; kalite yönetim sistemi kontrolleri için bir gün, üretim/yetiştiricilik alanlarının aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla üç üretici, kontrol edilir.

Kontrolör sayısının birden fazla olması durumunda, üreticilerin kontrol süreleri yukarıda belirtilen esaslara göre her kontrolör için oranlanarak hesaplanır.

3.8. KONTROLÜN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

3.8.1. BİREYSEL KONTROLLERİ

- 3.8.1.1. Kontrolör, Kontrol planına göre hasat ve kesim gibi üretimin tüm aşamalarının kontrolüne izin verecek dönemlerde kontrol faaliyetinde bulunur.
- 3.8.1.2. Aynı işletmede bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri yetiştiriciliği kapsamlarının her hangi birinde birden fazla ürünün kontrol ve sertifikasyonunu aşağıdaki şekilde yapılır:
  - a. İlk kez sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin kontrolünde, tüm ürünler için üretimin tüm aşamalarının kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir. Aynı yıl içerisinde birden fazla üretimi gerçekleştirilen ürünler için kontrol yapılarak sertifika düzenlenmesini takiben, her dönem için yerinde kontrol yapmadan kayıtların kontrolü ile kontrol noktaları doğrulanmalıdır. Uygunluğu halinde sertifika revize edilerek yeniden yayınlanır. Ancak, üretim süreci dört aydan kısa olan ürünlerde her dört ayda bir kayıtların kontrolü ile kontrol noktaları doğrulanır. Hasat sezonu uzun olan ürünlerde ise risk analizine dayalı kontrol noktaları doğrulanır.
  - b. İkinci yıldan itibaren, aynı kapsamda olan fakat farklı hasat dönemine sahip birden fazla ürünün müteakip kontrollerinde; ilk hasadı gerçekleşen ürün ile üretim alanı/yetiştiricilik kapsamı en çok olan ürünün hasat veya kesim dönemini dikkate alarak kontrol faaliyetini gerçekleştirir. Sertifika kapsamındaki diğer ürünler için çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından risk değerlendirmesi yaparak tüm kontrol noktaları için objektif delilleri elde etmesi durumunda, yerinde kontrol yapmadan kontrol faaliyetini tamamlayabilir. Sözleşme kapsamında yer alan ancak yerinde kontrol edilmeyen ürünlerin hasat dönemlerinde analiz raporlarının uygun olması halinde sertifika revize edilerek yayınlanır.
  - c. Kontrol noktalarında değişikliğe gidilmesi, sertifikasyon kapsamına yeni bir ürünün, üreticinin veya üretim alanının dahil edilmesi veya sertifikalı üretime ara verilmesi durumlarında İyi Tarım uygulamaları

hakkında Yönetmeliğin 7. Maddesinin (c) bendinin (1) numaralı alt bendine göre kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir.

- 3.8.1.3. Kontrol planında belirlenen tarih/saat ve yerde kontrolör kısa bir açılış konuşması ile kontrole başlar. Konuşmada; kendisinin ve TCERT`in kısa tanıtımını yapar, kontrolün amacı, kapsamı, kullanılacak metot ve prosedürler ile taslak kontrol planı görüşülür.
- 3.8.1.4. Kontrol, karşılıklı görüşmeler, uygunluğun tespitini sağlayacak diğer unsurların (ürün/arazi/depolar/işçiler/makine/ekipman vb) incelenmesi, dokümanların ve kayıtların örnekleme metoduyla kontrol edilmesi, kalıntı analiz rapor sonuçları, ilgili alanlarda çalışmaların ve şartların gözlemlenmesi suretiyle not alınarak, yerinde (kontrol edilecek ürün/alanlar kapsamında) gerçekleşir.
- 3.8.1.5. Kontrollerde, kontrol edilen Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis`in, karşılıklı görüşmelerde ve uygulama alanlarında, dokümanite edilen şartların yerine getirilme durumları incelenir.
- 3.8.1.6. Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis tarafından iyi tarım uygulamaları kapsamındaki ürün(ler) için yaptırılmış bir Pestisit (MRL) analizi varsa; kontrol sırasında sunulan bu analiz raporu ve uygunluğu Kontrolör tarafından (laboratuvar, analiz kapsamı ve sonuçlar açısından) incelenir ve aşağıdaki şartların sağlanması halinde analiz raporu kabul edilir.
- TCERT söz konusu laboratuvar ile "Kalıntı Analizi Hizmetleri Laboratuvar (Dış Kaynak) Sözleşmesi" yapmış ise,
  - Sonuçların sorumluluğu TCERT tarafından üstleniliyor ise,
  - TCERT söz konusu laboratuvarın, Pestisit Analizi İçin Numune Alma Talimatı 4.1 maddesindeki şartları ve belgelendirme programında belirtilen şartları yerine getirdiğinden emin oluyor ise
- TCERT dış kaynak olarak bağımsız olmayan bir laboratuvarı dış kaynak olarak kullanmaz ve kabul etmez.

Analizin bir örneği Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbis dosyasına konmak üzere alınır.

- 3.8.1.7. Sunulan mevcut bir analiz yoksa ve/veya analiz var ama sonucu uygun değilse (laboratuvar, analiz kapsamı ve sonuçlar) Kontrolör tarafından kontrol sırasında, "Pestisit Analizi İçin Numune Alma Talimatı" doğrultusunda iyi tarım uygulamaları kapsamındaki ürün veya ürünlerden numune(ler) alınarak, analize gönderilir. Analiz, Bakanlıkça yetkilendirilmiş, TS EN ISO /IEC 17025 Akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarda yapılır. Yurt dışında analiz yaptırılması halinde bu laboratuvarlar TS EN ISO /IEC 17025 veya eşdeğeri uluslararası standartlarda Türk Akreditasyon kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite bir laboratuvar olmasına dikkat edilir.
- 3.8.1.8. Ayrıca TCERT, iyi tarım uygulamaları hakkında yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri veya girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda ve/veya bu yönde bir bilgi alması halinde Kontrolör tarafından numune alınmasını sağlayarak analiz yaptırabilir. Bununla birlikte *Tarım ve Orman Bakanlığı*, gıda güvenliği açısından riskli gördüğü ürünlerde numune alınarak analiz yaptırılmasını talep edebilir. Bu durumda analizi yaptırıldığı laboratuvar için şartlar madde 3.8.1.6'da tanımlanan şartlar ile aynı olmalıdır.
- 3.8.1.9. Kontrolör inceleme sonuçlarını, aldığı cevapları, incelediği doküman bilgilerini (yazılı belgeleri, planları, defterleri, raporları, kayıtları) arazi, işletme ve depo gibi kritik nokta kontrollerini ve gözlemlere dair uygunlukları, uygunsuzlukları, dokümantasyon ve uygulamadaki yeterlilik/yetersizlik durumunu açıkça gösterecek ve geriye dönük izlenebilir olacak şekilde İyi Tarım Uygulamaları Kontrol Listelerindeki kontrol noktalarına kayıt eder.
- 3.8.1.10. Kontrol sırasında kontrolör tarafından paralel üretim/mülkiyetin olup olmadığı sorgulanarak doğrulanır
- 3.8.1.11. Kontrolör her denetiminde (ilk sertifikasyonlar hariç) Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin TCERT/TÜRKAK ve İTU Logolarını, üreticiye iletilen TCERT Sertifika ve Logo Kullanma Talimatı, "R10.06 TÜRKAK Akreditasyon Markası'nın Türkak Tarafından Akredite Edilmiş Kuruluşlarca Kullanılmasına İlişkin Şartlar" rehberi ile İyi Tarım Uygulamaları Logosu Kullanımının Usul ve Esaslarına İlişkin Genelgesi (2014/002)'sine uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığı kontrol edilir. Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin TCERT, TÜRKAK ve İTU Logosunu belirtilen şartlarda kullanmadığının tespiti durumunda düzeltici faaliyet başlatılır.
- 3.8.1.12. Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin Sertifikasyon Müracaatından sonra üretim veya yetiştiricilik alanlarında herhangi bir değişiklik olup olmadığı değişiklik varsa bu değişikliğe ait güncel ÇKS/TÜRKVET/KKKS/SKS Belgesi, üretim/yetiştiricilik alanındaki değişikliğin amacı ve sertifikasyon kapsamına etkisi gibi konular her

kontrolde Kontrolör tarafından sorgulanır ve TCERT Kontrol Raporuna kayıt edilir. Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisin bildirimleri değişikliği takip eden en fazla 1 ay içerisinde yapmadığının tespiti halinde düzeltici faaliyet başlatılır. Herhangi bir değişiklik mevcut ise TCERT Kontrol Raporu, yeni alan bilgileri ve devam eden süreçteki tüm dokümanlar, güncel bilgiler doğrultusunda düzenlenir.

- 3.8.1.13. Kontrol sonucunda belge almak için bir kuralın ihlaline ilişkin bir uygunsuzluk bulgusunun olması halinde tespit uygunsuzluklarla ilgili "TCERT Kontrol Uygunsuzluk raporu" düzenlenir, uygunsuzluk raporunda uygunsuzlukların açık tanımları kanıtlarıyla yazılır.
- 3.8.1.14. Kontrol sonucunda sadece %5 mümkün olan toplam İkinci Derece kontrol noktaları uygunsuzluklarının olması halinde; bu uygunsuzluklar sertifikasyonun yapılmasını etkilemez, bir sonraki gözetim kontrolünde doğrulaması yapılabilir. Bu uygunsuzluklar için "TCERT Kontrol Uygunsuzluk raporu" düzenlenmez ancak uygunsuzluklar, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından verilen düzeltme terminleri ile beraber, TCERT kontrol raporunda belirtilir.
- 3.8.1.15. Kontrolör kontrol sonunda kısa bir kapanış konuşması ile kontrolünü tamamlar; bulguları özetler, varsa uygunsuzluk durumları hakkında bilgilendirme yapar.
- 3.8.1.16. Kontrolde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemiş ve düzeltmelere bağlı bir bekleme söz konusu değilse, kontrolör tamamlanmış kontrol dokümanlarını takip eden maksimum 7 gün içinde Sertifikere teslim eder.
- 3.8.1.17. Uygunsuzluk var ise Düzenlenen "TCERT Kontrol Uygunsuzluk raporu" üzerinde Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis ile mutabık kalınır; rapor Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından imzalanır ve gerçekleştirileceği düzeltici faaliyetler Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından tespit edilip yazılır. Kontrolör, düzeltici faaliyetleri gözden geçirir ve düzeltici eylemlerin doğrulaması için aşağıdaki kararlardan birisini verir:
- Uygunsuzlukların giderildiğinin doğrulanması ancak bir yerde kontrol ile yapılabilir
  - Uygunsuzlukların giderildiğinin doğrulanması için yerinde kontrole gerek olmayıp, doğrulama sunulacak kanıtların/revize dokümanların/yeni dokümanların/resimlerin gözden geçirilmesi ile yapılabilir.
  - Her iki durum için de verilen karar, uygunsuzluk raporunda belirtilir. Raporun bir kopyası düzeltici faaliyetleri gerçekleştirilmesi üzere Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise verilir.
- 3.8.1.18. Kontrol sonucu talep edilen düzeltici faaliyetlerin en fazla yirmi sekiz gün içerisinde kapatılması için üretici, üretici örgütü veya müteşebbise uyarı işlemini uygulanır.
- 3.8.1.19. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından İlgili düzeltici faaliyete ilişkin kanıt dokümanların, kayıtların ve objektif delillerin en fazla 28 gün maksimum süre dolmadan incelemek üzere kontrolöre teslim edilmesi ile kontrole ilişkin diğer işlemlerin sonuçlandırılması sağlanır.
- 3.8.1.20. Belirlenen tüm uygunsuzluklar kapatılana ve TCERT kontrolörü tarafından bu durum doğrulanana kadar sertifikasyon işlemleri gerçekleştirilmez.
- 3.8.1.21. Kontrolde uygunsuzluk raporu düzenlenmiş ise (düzeltici faaliyet takip periyoduna girilmişse); kontrolör kontrol dokümanlarını (yukarıda geçen) Üretici/ Üretici Örgütleri veya Müteşebbise tanınabilecek olan maksimum 28 gün süre bitiminde, takip eden maksimum 7 gün içinde tamamlayarak Sertifikere teslim eder.
- 3.8.1.22. Kontrolör, Sertifikanın verilmesi / geçerliliği /değişiklik tavsiyesini "TCERT kontrol Raporu" nda belirtir.

3.8.2. ÜRETİCİ GRUBU KONTROLÜ

- 3.8.2.1. Kontrol süreci, grubun KYS ve idari yapısının Üretici Grubu kriterine uygun olduğunu ve üreticilerin dahili kontrol ve incelemelerinin yeterlilik, bağımsızlık ve doğruluk gereksinimlerini karşıladığını tespit etmek üzere tasarlanmıştır. Bu nedenle Kontrol süreci iki maddeye ayrılmıştır:
- Grubun KYS'nin kontrolü ve
  - Örneklenen bir tane kayıtlı üreticinin denetlenmesi.
- 3.8.2.1.1. Üretici Grubu Kalite Yönetim Sistem Kontrolü
- Grup Kapsamında KYS kontrolü veya 'Sistem Kontrolü', grubun merkez ofisi veya idari merkezi tarafından üstlenilmelidir.
  - Kontrol bu ekteki kurallar kullanılarak başlatılmalıdır.

c) Değerlendirme bir yada iki gün sürecek ve şunları içermelidir.

1. Yönetimle açılış toplantısı
2. İlgili dokümantasyonun gözden geçirilmesi
3. Kayıtların değerlendirilmesi
4. Yapılan dahili kontrol ve incelemelerin gözden geçirilmesi
5. Anahtar personelle görüşme/tartışmalar
6. Tanımlanan uygunsuzlukların gözden geçirilmesini içeren kapanış toplantısı.

3.8.2.1.2. Kayıtlı Üretici ve Üretim Yerlerinin İncelenmesi

- a) Kontrollerde gruba dahil üreticilerden örnekleme yöntemi ile TCERT tarafından belirlenen üreticilerin sertifikasyon kapsamındaki tüm üretim alanlarının kontrolleri yapılır.
- b) Örnekleme yöntemi ile kontrol edilecek üretici sayısı; her alt kapsam için üretim sistemleri dikkate alınarak gruba dahil üretici sayısının ayrı ayrı kareköklerinin toplamının alınması ile belirlenir. Karekök sonucunun ondalık sayı olması halinde yukarıya tamamlanır. Üretici seçiminde tüm ürünlerin kontrol edilmesi sağlanır.
- c) Hangi üreticilerden kaç tanesinin denetlenmesi gerektiğinin son seçimi ve iletişimi;
  - Ürün sayısı ve türü
  - Alan sayısı, büyüklüğü ve çeşidi
  - Coğrafi konumu
  - KYS kriterlerine karşılama durumu
  - Ürüne özgü ruhsatlı ilaç sayısı ve tipi gibi kriterler dikkate alınarak kontrolör tarafından belirlenir.

3.8.2.1.3. Ürün İşleme Alanlarının Denetlenmesi (Meyve ,Sebze ve Tarla Bitkileri, Çiçek ve Süs Bitkileri ve Çay alt kapsamlarında - uygulanabildiği yerde)

- a) Harici incelemede, üretici grubunun İTU altında kayıtlı toplam sebze işleyen alanlarının sayısının kare kökü incelenir.
- b) Üretici Grubu tarafından merkezi işleme alanlarının kullanılması durumunda TCERT, KYS ve işletme kontrol listesini birlikte kullanıp KYS denetimiyle birlikte bu alanları denetler. İşletmenin merkezi olmayıp üreticilerin kendi çiftliklerinde yer alması durumunda, denetlenecek örnek üreticilerin kararlaştırılmasında bu durum göz önünde bulundurulur.
- c) Eğer merkezi işletme alanları varsa, ürün işleyişi ile ilgili İkinci Derece Zorunlu olan bütün kontrol noktaları (FV.5), Birinci Derece Zorunluluk haline gelir.
- d) Bütün işletme alanları dahili üretici grubu kontrollerinde denetlenir.

3.8.2.2. Gruba dahil üreticilere ait sertifikasyon kapsamındaki ürünlerin analiz raporlarını grup dosyalarında bulundurulmalıdır. Numune alma/analiz raporları tarihlerinin hasat tarihleri ile uyumlu olmalıdır.

3.8.2.3. Grup İçinde İlave Edilen Üreticilerin Kaydı: Üretici Örgütü ve Müteşebbisler TCERT ile sözleşme yapılmasını müteakip kontrol tarihine kadar üretici grubuna üye artışı yapabilirler (dâhili onay prosedürlerinin yerine getirilmesi şartıyla). Ayrıca sertifikası yayınlanan ürünlerde hasat dönemi tamamlanmamış ise gruba üye dahil edilebilir. Gruba dahil edilen yeni üreticiler İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğin 6. Maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendine göre kontrol edilerek sertifika kapsamına alınır.

3.8.2.4. Üretici grubu kontrollerinin tamamlanmasından sonra bu kılavuzun 3.9 maddesinden itibaren aynı işlemler sürdürülür.

3.9. SERTİFİKASYON İŞLEMLERİ

3.9.1. Müracaat eden Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisin sertifikalandırılması, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis tarafından İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik ve ilgili protokol/şartlarının yerine getirilmesine bağlı olup, karar Sertifikar tarafından sunulan kontrol dokümanları esas alınarak yapılır.

İYİ TARIM UYGULAMALARI SERTİFİKASYON SİSTEMİ

- 3.9.2.** Kontrolör tarafından teslim edilen, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis denetimi sırasında elde edilen tüm bilgi ve belgeler (rapor, kontrol listeleri, kanıtlar vb) ve varsa ek denetim evrakları ve ayrıca Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisin müracaat bilgileri Sertifiker tarafından incelenir, kontrolörün tavsiyesi değerlendirilir.
- 3.9.3.** Sertifiker kontrolün yapıldığı veya düzeltici faaliyetlerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç on dört gün içerisinde sertifikasyona ilişkin kararını verir. Karar iki şekilde olabilir;
- a) Kontrolörün sertifikasyon için olumlu tavsiyesi ve Sertifiker tarafından uygunluğun doğrulanması : Sertifiker tarafından sertifikasyona mani herhangi bir durumun görülmemesi halinde (Dökümanların eksiksiz ve uygun olması, varsa tüm uygunsuzlukların giderildiği ve giderildiklerinin dökümante edilmiş kanıtlarının mevcudiyetinin görülmesi) Sertifiker olumlu kararını verir, Sertifikasyon değerlendirme ve karar raporu`nda gerekli inceleme sonuçları ile kayıt altına alır.
- b) Kontrolörün sertifikasyon için olumlu yönde olmayan tavsiyesi ve Sertifiker tarafından uygunluğun doğrulanmaması : Sertifiker aynı şekilde incelemelerini yapar ve kontrolör tarafından belirtilen gerekçeler de değerlendirilerek kararını verir, Sertifikasyon değerlendirme ve karar raporu`nda kayıt altına alınır. Şirket Müdürü bilgilendirilir.
- 3.9.4.** Her iki sertifikasyonun Sertifiker tarafından onaylanmaması halinde Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis Sertifikasyon Bildirim yazısı ile sertifiker tarafından sonuç hakkında bilgilendirme yapılır.
- 3.9.5.** Sertifikasyonun Sertifiker tarafından onaylanması halinde sertifikanın yayınlanması işlemine geçilir.

3.10. SERTİFİKANIN YAYINLANMASI VE İLETİMİ

- 3.10.1.** Sertifikanın geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren en fazla on iki aydır.
- 3.10.2.** Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri kapsamının herhangi birinde yer alan birden fazla ürün aynı sertifikada yer alabilir. Ancak farklı kapsamlarda olan ürünler için ayrı ayrı sertifika düzenlenir.
- 3.10.3.** Üretici Örgütü sertifikalarında tüm üretici ve alanların bir listesi sertifikaya iliştirilen bir ekte verilir.
- 3.10.4.** Sertifikanın yayınlanmasından sonra sertifika geçerlilik süresi içerisinde aynı kapsamdaki yeni ürün veya ürünlerin kontrolünün tamamlanması durumunda, önce yayınlanan sertifika revize edilerek yeni ürünler sertifika kapsamına alınabilir. Sertifikanın revize edilmesi durumunda, sertifika geçerlilik süresi uzatılmaz.
- 3.10.5.** Sertifika aşağıdaki doküman ve malzemeler ile Yönetici Asistanı tarafından Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise kargo aracılığıyla gönderilir.
- 1 adet İyi tarım Uygulamaları Sertifikası
  - "TCertification" Logosu
  - Sertifika ve Logo Kullanım Talimatı
  - 1 adet TCERT masa bayrağı
  - 1 adet gönder bayrağını

3.11. SERTİFİKA VE LOGO KULLANIMI

- 3.11.1.** TCERT, kontrol faaliyetlerinin gerçekleşmesi ve belgelendirme sonucunda karşılıklı olarak kontrol ve sertifikasyon sözleşmesi imzaladığı Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise aşağıdaki kurallar çerçevesinde tam yetki verilmeyen ve devredilmeyen logo kullanma hakkı vermiştir.
- 3.11.2.** "TCertification" Logosu İyi tarım uygulaması sertifikası almaya hak kazanmış Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbise İyi tarım uygulaması Sertifikanın ile birlikte CD'ye yazılmış şekilde gönderilir veya e-mail olarak iletilir.
- 3.11.3.** TCERT, "TCertification" ticari markasının sahibidir ve "TCertification" logo Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise lisanslı olarak sunulmaktadır.
- 3.11.4.** İyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olmayan hiçbir ürün iyi tarım uygulamaları adı altında satılamaz. Sertifikalı ürünlerin diğer ürünlerle karışmasını engelleyecek her türlü tedbirin alınmasından müteşebbisler ve satış yerleri sorumludur. İyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip ürünlerin ambalajlı olarak piyasaya arz edilmesi halinde bu ürünlerin ambalajları, 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

- 3.11.5.** Piyasaya arz edilen son haliyle kontrol edilmeyen ve sertifikalandırılmayan veya izlenebilirliği sağlanamayan hiçbir ürün, satış yerinde iyi tarım uygulamaları sertifikası ve logosunu kullanarak satılamaz. İyi tarım uygulamaları logosunun formatı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.
- 3.11.6.** TCERT tarafından sertifikalandırılan ürünlerin etiketi; 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde da yer alan hükümlere uygun olur. . Ayrıca, etiketlemede aşağıdaki bilgiler yer alır.
- Ürünün kime ait olduğu,
  - Bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiği,
  - Yetkilendirilmiş KSK adı, kod numarası ve ürünün sertifika numarası
  - İyi Tarım Uygulamaları Logosu
- 3.11.7.** Sertifika ve logo kullanım kuralları ile ilgili bilgiler ayrıntılı olarak “Sertifika Ve Logo Kullanma Talimatı”nda yer almaktadır. Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisler bu talimata TCERT web adresinden veya telefon, faks ve e-mail yolu ile TCERT’e talepte bulunarak ulaşabilirler.
- 3.11.8.** Belge süresi ve sözleşme sona erdiğinde veya erdirildiğinde, Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis, ilgili tüm yerlerde logo kullanımını derhal durdurmalı ve kamuoyunu doğru bilgilendirmelidir.
- 3.11.9.** Kullanım hakkı sona erdiğinde başvuru sahibi sertifikasını TCERT’ e iade etmek zorundadır.
- 3.11.10.** TCERT tarafından yayınlanan İTU sertifikalarına İstenildiğine www.tcert.com.tr adresindeki “Sertifika Arama” bölümüne sertifika numarası girilerek ulaşılabilir. Bunun için sertifika numarası aşağıdaki örnekte gösterildiği şekilde girilerek “Sertifika Arama” putonu tıklanır ve sertifika açılır.

Örnek: TR.İTU-TCRT150201

3.12. SERTİFİKANIN ASKIYA ALINMASI VEYA İPTAL EDİLMESİ

- 3.12.1.** TCERT, Kontrolde tespit edilen uygunsuzluğun çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından tehlike arz ettiği veya uyarı işleminden sonra bu uygunsuzlukların yirmi sekiz gün içerisinde kapatılmadığı durumlarda, sertifikanın kullanım hakkını durduran veya sertifika yayınlanmasını geciktiren askıya alma işlemini uygular. Askıya alma süresi sonunda uygunsuzluğun kapatılmadığını tespit etmesi durumunda, sertifikanın ve sözleşmenin iptali işlemini uygular.
- 3.12.2.** Askıya alma süresi sonuna kadar uygunsuzlukların kapatılmaması halinde tüm başvuru işlemleri iptal edilir. Askıya alma süresi içerisinde Üretici-Üretici Örgütü-Müteşebbis’in uygunsuzlukları kapattığını beyan etmesi durumunda başvuru süreci yenilenmeksizin yerinde denetim yenilenerek belgelendirme süreci tamamlanır.

3.13. HABERSİZ KONTOLLER

- 3.13.1.** TCERT yılda en az 1 kez sözleşme yaptığı tarafların en az %10’unu habersiz kontrol eder.
- 3.13.2.** TCERT, Grup sertifikasyonu kapsamında ilk kez sözleşme yaptığı üretici örgütü veya müteşebbislerin ilk sertifikalarının geçerlilik döneminde, kontrol edilen üretici sayısının %50’si kadar üreticiye ilave olarak habersiz kontrol yapar. Bu kontrollere ilaveten, yılda en az bir kez her sertifikasyon seçeneğindeki sözleşme yaptığı tarafların en az %10’unu habersiz olarak kontrol eder.
- 3.13.3.** Habersiz kontrollerde; kontrolden en fazla 48 saat öncesinde üreticiye bildirimde bulunur. Üretici geçerli bir mazeret bildirmek suretiyle habersiz kontrolü bir defaya mahsus ertelenmesini talep edebilir.
- 3.13.4.** Eğer ilk veya geçerli olduğu durumlarda ikinci kontrol tarihi bildirim kabul edilmemiş ise Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis yazılı bir uyarı alacaktır. Üreticiye diğer bir 48 saatlik kontrol tarihi bildirim yapılacaktır. Eğer ziyaret makul olmayan gerekçeler ile gerçekleştirilemezse, tamamıyla askıya alma ile sonuçlanacaktır.

3.14. UYUŞMAZLIKLAR / ŞİKAYETLER VE İTİRAZLAR

- 3.14.1.** Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis aldığı hizmetlerle ilgili çözüme kavuşturulamayan her türlü sorun için TCERT` e ve Kontrolör ve Sertifikelerin her türlü uygulama ve kararı için Şikayet ve İtiraz Komitesine şikayet ve itirazda yazılı başvuruda bulunma hakkına sahiptir. Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis bahse konu sorun için sağlam temellere dayandırılmış geçerli bilgiler sağlamalıdır.
- 3.14.2.** Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbisler şikayet veya itirazları yazılı olarak bildirmek için gerekli dökümanlara TCERT’e ait web sitesi “TCERT dokümanları” bölümünden veya telefon, faks ve e-mail yolu ile TCERT’e talepte bulunarak ulaşabilirler.

Hazırlayan
Yönetim Temsilcisi

Onaylayan
Şirket Müdürü

- 3.14.3.** Şikayet ve İtiraz komite üyelerine ulaşmak isteyenler için üyelerinin iletişim bilgileri www.tcert.com.tr adresinde verilmiştir.
- 3.14.4.** TCERT'E ulaşan Uyuşmazlıklar / Şikayetler "Uyuşmazlık , Şikayet Prosedürü", itirazlar ise "İtiraz Prosedürü" kapsamında işlem görür ve sonuçlar Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbise yazılı olarak bildirilir.
- 3.14.5.** Uyuşmaların /Şikayetlerin ve İtirazların değerlendirilmesinde gizlilik prensibi esastır. İtiraz kayıtları, TCERT yönetimi, taraf olan Üretici, Üretici Örgütü veya Müteşebbis, Şikayet ve İtiraz Komitesi ve İyi Tarım Uygulamaları Komitesi dışındaki taraflara açık değildir. İtiraz konusunun kamuoyuna açıklanması gerektiği durumlarda, açıklamalar yasal şartlar çerçevesinde TCERT tarafından yapılır.

3.15. ÜRETİCİ, ÜRETİCİ ÖRGÜTÜ, MÜTEŞEBBİS İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbislerin aşağıdaki konularda meydana gelen değişiklikleri en geç 1 ay içerisinde TCERT'e bildirmeleri gereklidir.

- ☞ Hukuki yapılarını ve tarımsal faaliyetlerini ilgilendiren her türlü değişikliği
- ☞ Yasal, ticari, yapısal statü veya sahiplik değişikliklerini
- ☞ Organizasyon ve yönetim (örneğin, kilit konumdaki yönetici, karar mercii veya teknik personel) değişikliklerini
- ☞ Ürün veya üretim alanındaki değişiklikler
- ☞ Üretici örgütlerinde Yeni üyelerin üretici gruba dahil edilmesi veya listeden çıkartılması
- ☞ Ürün modifikasyonlarını , Üretim prosesindeki değişiklikler ve ürünün uygunluğunu etkileyen kalite sistemindeki değişiklikleri
- ☞ Ünvan değişiklikleri, adres değişiklikleri, tüzel kişilik değişiklikleri
- ☞ Sertifikasyon müracaat formunda yer alan bilgilerden herhangi birindeki her türlü değişikliği

3.16. SERTİFİKASYON SÜRECİNDE DEĞİŞİKLİKLER

TCERT aşağıdaki konularda değişiklik meydana geldiğinde Üretici, Üretici Örgütü, Müteşebbisi bilgilendirir.

- ☞ Kontrolün/Sertifikasyonun esas alındığı yönetmelik şartlarındaki değişiklikler
- ☞ Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisi etkileyen TCERT dokümantasyonundaki değişiklikler